

POSUDEK

Svoboda, Daniel (2018). Sultanistické režimy v Africe. Hradec Králové: Filozofická fakulta (diplomová práce). 92s.

Diplomant si zvolil velmi zajímavé téma diplomové práce související s problematikou afrických sultanistických režimů. Přestože se jedná o případové studie, které se časově řadí víceméně do 60. – 80. let, v případě Zairu s určitým přesahem do 90. let, jedná se o aktuální výzkumnou problematiku, protože diplomant rozvíjí teoretickou práci J. Linze a E. Chebaby (1998) věnovanou sultanistickým režimům, nicméně v jejich práci zcela chybí africké případové studie a detailnější aplikace teorie sultanistických režimů na příkladu těchto afrických zemí. Z tohoto hlediska považuji tuto diplomovou práci za velmi pozitivní a přínosnou.

Diplomová práce je vymezena časově existencí jednotlivých čtyř afrických sultanistických režimů, obsahově se zabývá analýzou jejich charakteru a geograficky je dána případovými studii čtyř subsaharských zemí. Celkové pojetí diplomové práce je logické, záměry a cíle diplomové práce jsou jednoznačně definovány. Hlavním cílem diplomové práce je analýza afrických sultanistických režimů. První výzkumná otázka ověřuje zařazení čtveřice vybraných zemí mezi sultanistické režimy (Uganda, Zair, Středoafrická republika a Rovnická Guinea).. Druhá výzkumná otázka hledala odpovědi na to, jak se tyto režimy vzájemně lišily v míře uplatnění jednotlivých prvků sultanismu.

Diplomová práce je jednoznačně zakotvena v teorii nedemokratických režimů, které jsou představeny v 1. části Teoretický rámec. Zvláštní pozornost je věnována zejména analýze sultanistických režimů, přičemž velmi oceňuji vytvoření vlastního teoretického rámce výzkumu v definování a zejména měření osmi základních kritérií sultanistických režimů (s. 32, viz níže). Možná nemusela být věnována taková pozornost typům afrických politických režimů.

Z hlediska metodologie byla v diplomové práci uplatněna metoda instrumentální komparativní případové studie, přičemž autor požíval i dalších vědeckovýzkumných metod jako analýza, syntéza a komparace. Metody výzkumu byly vybrány adekvátně tématu diplomové práce a jsou plně dostačující pro odhalení specifík a zákonitostí tohoto procesu.

Struktura diplomové práce je logická, promyšlená a dobře uspořádaná. Autor postupuje od definování odpovídajícího teoretického rámce (nedemokratické, totalitní a autoritářské režimy). V druhé kapitole se již plně věnuje problematice sultanistických režimů, kde přibližuje případové studie Zairu, Ugandy, Středoafrické republiky a Rovnické Guineje

za vlády jednotlivých personálních diktátorů. Po tomto historickém přehledu pak přistupuje k aplikaci dílčích kritérií definovaných v rámci teoretického konceptu sultanismu (neomezená moc vládce, slabá míra institucionalizace, ideologie, politické okolí vládce a dynastismus, atmosféra nejistoty a strachu, způsobe převzetí a ztráty moci, ústava a režim a kult osobnosti).

Jednotlivé kapitoly jsou vyvážené, mají odpovídající struktur, úvod i závěr je dobře koncipován a obsahují všechny formální náležitosti. Autor je schopen vlastní argumentace, vyvozování závěrů z provedených výzkumů a jejich aplikace v širším kontextu afrických sultanistických režimů.

Práce se zdroji by si však jednoznačně zasloužila větší hloubku zpracování empirických studií, zejména v zajištění většího počtu odpovídajících odborných monografií a článků k jednotlivým případovým studiím. Na druhé straně je nutno podotknout, že autor vlastně zpracoval čtyři „malé“ případové studie a musel se seznámit s různým politickým kontextem čtyř subsaharských zemí, což muselo být z časového hlediska poměrně náročné

Po formální stránce diplomová práce splňuje obvyklé požadavky, autor zvládl citační normu katedry, pracuje dostatečně s poznámkovým aparátem (42 poznámek), celková úprava textu je odpovídající, jazykové a stylistické zpracování je poměrně dobré, v práci se občas objeví nějaká menší pravopisná chyba, ale spíše jde o ojedinělé případy.

Práci považuji za poměrně zdařilou, jediný její větší nedostatek spatřuji v nedostatečném počtu odborné literatury k jednotlivým případovým studiím, kde se autor obvykle opíral o dvě či tři základní publikace, či články a studie. Autor prokázal schopnost zpracovat teoretický koncept a věrohodně ho aplikovat na čtyři případové studie. Z těchto důvodů doporučuji diplomovou práci k obhajobě.

V Olomouci dne 12. ledna 2019

Doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc.